п III 34

Примерак 12 филера

НОВА ПОШТА

»НОВА ПОШТА«
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39—39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 3.20 пенга, тромесечна: 9.20 пенга

Год. III. Ујвидек, уторак, 25 мај 1943 Број 115

ЈАПАНЦИ ОТПОЧЕЛИ ОФАНЗИВУ НА ЧУНГКИНГ

Тежак ваздушни напад на Дортмунд у Немачкој, а Портсмаут, Хестингс и Санлерланд у Енглеској

Данас се очекује објављивање одлука конференције у Вашингтону

Лисабон, 24 мај. — (ДНБ). Како јавља Енглеска обавештајна служба чункиншки главни стан издао је следећи ванредан извештај:

Шест јапанских дивизија брзо продиру према пристаништима реке Јанг-Це. Овај нови продор, који је први корак ка одлучној битки на Јанг Цеу, део је велике јапанске офанзиве која је отпочела против Чунгкинга, Чанг Кај Шекове престонице.

Дуж јужне обале Јанг-Це бесне жестоке борбе. Нешто западније знатне јапанске снаге прешле су реку те и оне учествују у офанзиви.

Јапански царски главни стан саопштава да је јапанско ваздухопловство 22 маја напало аеродром у Читагонгу. Приликом напада оборено је у ваздушним борбама 19 непријатељских авиона, а на земљи је уништено 5 авиона. Изгубљен је један јапански авион.

Према јапанском извештају, приликом операција западно од језера Тунгкинг јапанске трупе запленили су око хиљаду водених возила. Овај губитак значи значајно ограничење могућности кретања чункиншких трупа.

Шангај, 24 мај. — (ДНБ). „Централ Прес“ јавља из једне јапанске базе да су јапанске трупе заједно са јединицама нанкиншке владе заузеле град Иту на обали Јанг-Цеа, главни стан 185 чункиншке дивизије.

Ручак у Кремљу у част Девиса

Москва, 24 мај. — (НШТ). Московски радио у недељу ва ноћ саопштио је да је Стаљин приредио свечани ручак у Кремљу у част Девиса, Рузвелтовог нарочитог изасланика. Ручку су присуствовали совјетски амбасадор у Вашингтону Литвинов, народни комесар за спољне послове Молотов, Маршал Ворошилов, као и дипломатски војни претставници Сједињених Држава и Велике Британије.

ПАПА ЈЕ ПРИМИО У ОПРОШТАЈНУ АУДИЈЕНЦИЈУ НЕМАЧКОГ АМБАСАДОРА ПРИ СВЕТОЈ СТОЛИЦИ

Ватикан, 24 мај. — (Стефани). Папа Пије XII примио је у опроштајну аудијенцију немачког амбасадора код свете Столице Бергена.

Претседник владе Калаи Миклош на прослави 200-годишњице оснивања општине Алдебре

Будапешта, 24 мај. (МТИ) — Приликом прославе 200-годишњице оснивања, министар претседник Калаи Миклош посетио је општину Алдебре.

Приликом доласка претседника владе поздравили су тајни саветник Хедри Леринц, велики жупан жупаније Хевеш, и Сабо Ђула, поджупан. Становништво општине Алдебре топло је поздравило долазак претседника владе. По доласку у општину претседник владе присуствовао је служби божјој па је затим присуствовао свечаности пред Народним домом, која је почела певањем химне. Разне националне организације положиле су венце на гробове хероја, па је затим претседник владе одржао кратак говор, после чега су пред Министром претседником продефиловали тизхарцоши и левенте.

По завршетку свечаности Претседник владе отпутовао је аутом у Лилафиред.

Черчил и Рузвелт већ 4 дана конферишу бесрекидно

Вашингтон, 24 мај. (БТ) — Черчил је у недељу водио разговоре са адмиралом Кингом, врховним командантом америчке ратне флоте и официрима америчког генералштаба.

Лисабон, 24 мај. (Стефани) — Према вестима из енглеских извора, Черчил остаје и даље у Вашингтону да би заједно са Рузвелтом проучио планове које су поднели војни шефови. У току последња четири дана разговори су вођени без прекида од ујутру до касно у ноћ.

Берн, 24 мај. (Стефани) — Према извештају из Вашингтона у круговима Сједињених Држава развлачење преговора Черчила и Рузвелта изазива узнемирење. Свуда се могу чути мрачне претпоставке.

РАЗГОВОРИ ЧЕРЧИЛА СА ФИЛИПСОМ И ГЕНЕРАЛОМ СТИЛВЕЛОМ

Вашингтон, 24 мај. — (НШТ) Претседник владе Черчил у суботу је водио разговоре са Вилијамом Филипсом, личним повереником Рузвелта у Индији. Осим разговора са Филипсом, претседник владе је водио разговор и са генералом Стилвелом, заповедником америчких трупа у Кини. О садржају разговора који је водио претседник Черчил као и о резултату није ништа саопштено.

БРИТАНСКИ МИНИСТАР ЗА СЕВЕРНУ АФРИКУ ПОСРЕДУЈЕ ИЗМЕЂУ ЖИРОА И ДЕ ГОЛА

Лондон, 24 мај. (НШТ) — Мак Миган, британски министар за Северну Африку стигао је у Лондон. Према мишљењу добро обавештених кругова, он жели да расчисти последње тешкоће које су се показале у преговорима између Жироа и де Гола. Изгледа да ће почетком јуна де Гол у пратњи два члана народног одбора отпутовати у Алжир.

Токио демантује вест о предаји Јапанаца на острву Ату

У суботу ноћу још увек је трајао отпор јапанских снага

Берлин, 24 мај. (ДНБ) — Војни сарадник НШТ-а саопштава: Са јапанске стране у суботу увече демантована је америчка вест, према којој су се предале јапанске трупе које се боре на острву Ату. Према јапанском тврђењу нема сумње да су у суботу на ноћ још настављене борбе и изражава се дивљење малим јапанским одредима који још увек пружају отпор америчким снагама које су бројно знатно јаче како у сувоземним тако и у поморским снагама. Ометање америчког напредовања и успоравање његовог тока има велики војни значај, јер омогућују Јапанцима да појачају своје одбрамбене положаје на Острву Киски, другом острву Алеутске групе.

На осталим бојиштима Тихог Океана иницијатива је и даље у јапанским рукама. У Индији се све јаче показује утицај победе у Бурми и народи Индије поново почињу да сумњају у енглеску надмоћ. Како се већ и раније догађало, Американци и сада желе да искористе слабост Енглеске и покушавају да ојачају амерички утицај на рачун Енглеске. Јасно је да Сједињене Државе, посећујући се на војни положај у Бурми, желе да пошаљу већи контингент сувоземних и поморских снага у Индију. Са енглеске стране не прихватају радо овај предлог јер сматрају да ће Сједињене Државе затражити нова попуштања и право мешања у сва индиска питања.

Извештај немачке Врховне команде

Немачка Врховна команда саопштава:

На Источном фронту било је само борбене делатности локалног значаја.

У простору Средоземног Мора немачки борбени авиони напали су прошле ноћи бродове и војне уређаје пристаништа Ђиделе.

Наше подморнице потопиле су у тешким борбама 10 бродова од 55.000 бруто тона из јако заштићених конвоја. Даља 4 брода погођена су торпедима. Њихово потапање због јаке одбране није се могло установити.

Један наш борбени авион тешко је оштетио један непријатељски трговачки брод на Атлантском Океану. Једна наша подморница оборила је један непријатељски бомбардер над Бискајским Заливом.

Прошле ноћи непријатељски одреди бомбардера бацили су многобројне експлозивне и запаљиве бомбе на Дортмунд. Становништво је имало губитака и настале су значајне материјалне штете. Према досадашњим извештајима, оборено је 33 нападачких авиона, поглавито четворомоторних бомбардера.

Брзи немачки борбени авиони извршили су у недељу изненадни дневни напад на Портсмаут и Хестингс, пристанишне градове у југоисточној Енглеској. У ноћи између недеље и понедељника јаки одреди ваздухопловства поново су напали бродоградилишна предузећа у Сандерланду. У граду и пристаништу настали су јаки пожари.

Бискуп Спилмен стигао у Техеран

Лисабон, 24 мај. — (МТИ). Како Британска обавештајна служба јавља, њујоршки надбискуп Спилмен стигао је у Техеран.

БЕРЛИН О ГОВОРУ БЕНЕША У ЧИКАГУ

Берлин, 24 мај. (ТП) — Бенеш је одржао говор у Чикагу у коме је потврдио само оно што је Европа већ знала о Бенешу. Он сматра за задатак да прошири бољшевички утицај над целом Европом. Даље је Бенеш изјавио да жели да буде весник политике која ће довести демократски свет у ужу сарадњу са совјетском политиком. Тиме Бенеш пропагира политику за Совјете што је у вези са његовим путем у Москву, за који још до сада није добио позив. Како изгледа, пут преко Атлантском Океана учинио је Бенеша светским политичарем. У овом говору исто тако дотакао се питања Далеког Истока и изјавио: „Чеси све дотле неће бити у сигурности док Јапан не буде побеђен". Тиме је бесумње хтео да се пред Американцима покаже у лепој боји.

Кроз штампу

Суштина односа Англосаксонаца и Совјета

„Нојес Винер Тагблат" пише поводом Рузвелтовог писма Стаљину: „Као и досад, Енглези и Американци осећају заједничку потребу да Стаљина наведу да говори, односно да га домаме за сто на конферисање са својим савезницима. За Стаљином тренутно чезне Енглеска и Америка као никад досад. Черчил је у свом говору у Конгресу упутио апел Стаљину. Он га је молио да се, без обзира на географске, а још више на политичке даљине, које се налазе између њега и оба учесника конференције, „једном, ма где било", с њима састане. Черчилу, који има извесна лична искуства у разговорима са Сфингом Кремља веома је стало до тога да Американци не би „ненадзиравано" повели разговоре са Совјетима".

„Многе теорије круже о томе — пише, даље, бечки лист — шта Рузвелт жели од Стаљина. Једни држе да Рузвелт хоће да у пуној мери примора на давно спремљену ствар да се „други фронт у Европи успостави само уз припуштање сибирских авионских база Англоамериканцима против Јапана. Они те комбинације доводе у непосредну везу са садањом, америчанском акцијом за потискивање Јапанаца са Алеута, чиме се, тако они држе, америчко ратно поље знатно приближује совјетском. Такође се изражава и претпоставка да Вашингтон Стаљина хоће да покрене на неко уверавање које би се могло употребити за успављивање и умирење неспокојства целог света, пре свега Европе, у погледу совјетских послератних намера у случају победе противника Осовине. Тренутно, распуштање Коминтерна потврђује ту претпоставку".

#

„Лестер Лојд" доноси извештај ИНБ-а из Берлина: „Опомена Токија у вези са спекулацијама које се тичу уступања авионских база у Сибиру Американцима наишла је у Сједињеним Државама на коментаре који јасно истичу живо интересовање Американаца за тај предмет. Већ се више но једном догодило да су Американци, недељама, скоро свакодневно извештавали свет о претстојећем сукобу између Јапана и Русије, кад је ситуација на Пацифику била за њих тежа. Колико тешко утиче сада еамртна слабост партнера у Чункингу на унутрашње-политичку ситуацију у Сједињеним Државама види се из говора Черчилова, као и из изјава Идна пред Одбором конзервативне партије. Указивање на чињеницу да Јапан постаје сваког месеца јачи све се чешће понавља у америчкој јавности. Под тим је околностима разумљиво да би Вашингтон желео што пре да се заврши акција против алеутског острва Ату". Нагласивши да Стаљин чврсто држи у рукама кључ активности Англоамериканаца на Пацифику, лист додаје: „Али ће он своје држање учинити зависним од ратних резултата Англосаксонаца за његово директно растерећење у Европи. При томе не баш повољном положају Англоамериканаца на Пацифику остаје неразумљиво да се у краткој, али јасној опомени Токија хоће да види знак нервозе Јапана, који, према самоме признању Черчила, има да уложи на фронту још скоро 300 дивизија".

„Хетфеи Мађарорсаг" доноси вест ДНБ-а из Хелсинкија: „Цела финска штампа објављује вест о распуштању Комунистичке интернационале. Према листу „Хелсингин Самомат", Москва жели да изазове утисак као да се потпуно одриче мешања у унутрашње ствари других држава. Совјетска влада је, међутим, увек доказивала да нема никакве везе са делатношћу Коминтерна. Ипак, ни издалека није помишљала да та обећања и испуњава. И сада Совјети у више случајева нису одржали обећање да ће своја настојања ограничити.

#

„Хетфе" пише: „Ратне догађаје сада потискује у позадину дипломатска делатност. Истичу се две ствари: вест о распуштању Комунистичке интернационале и Рузвелтово писмо Стаљину. Што се тиче распуштања Интернационале, и у англосаксонским круговима то сматрају за политички блеф. Ни англосаксонски листови не тајe да је овај гест Москве дошао по жељи Америке, а циљ му је да дивља и непоштедна намера са Европом, коју је Москва досад отворено наглашавала, испадне блажа и више салонска. Ствар је, међутим, толико провидна да ни политички наивно англосаксонско јавно мњење не верује у истинитост и ефект тога".

#

„Донауцајтунг", у извештају свога дописника из Анкаре, подвлачи пропагандистичке вести америчке и енглеске штампе и радија, последњих дана, о претстојећем ступању Турске у рат, и пише: „Дејство које је на турској страни са том пропагандом постигнуто тешко да су у Вашингтону желели. Намеће се питање: како мора да стоји са искреношћу тврдње Вашингтона и Лондона да им је у интересу неутралност Турске, и да хоће Анкари да помогну за заштиту те неутралности, кад најновија пропаганда има очигледну сврху да Турску ратом нерава истера из њене осигуране неутралне позиције? Даље се каже — јавља анкарски извештач „Донауцајтунга" — да ће, ако би Вашингтон имао жељу да са том алармном пропагандом око Турске узнемири Осовину у погледу Балкана, тај циљ тешко бити постигнут. Најновији маневри ће трезвеном политичком и војном посматрачу наметнути закључак да англосаксонске силе нису у стању да у Балканском простору предузму неку акцију која би обећавала успех, него да за то требају разитну помоћ Турске. Међутим, уверавају у турским политичким круговима, познато је да Анкара не жели да напусти свој пут неутралности".

БИОСКОП РАКОЦИ
ДАНАС
ЛОЛА
(JÓMADÁR)
Премијера одличног мађарског веселог и музичког филма
Силаши Л., Пелшеци И., Васари П., Ајтаи А., Ердељи М. и Мали Г.

Последње одлуке Москве

Коментари о распуштању Коминтерна

Шведско мишљење

Стокхолм, 24 мај. (МТИ) — Одлука Москве о распуштању Коминтерна у Стокхолму није уопште деловала убедљиво. Листови изражавају убеђење да ће Москва и даље одржавати везе са иностраним комунистичким партијама и да ће их тајно и новцем помагати.

„Дагенс Нихетер" пише следеће: Цео свет зна из искуства да су комунисти знали да поричу своје намере и планове ако су то сматрали потребним. С тиме су начисто вођи америчких стручних организација.

„Стокхолмс Дагбладет" пише да Коминтерн неће више бити видљив, али је, међутим, друго питање да ли неће и стварно остати.

ВАНРЕДНА СЕДНИЦА ЦЕНТРАЛНОГ ОДБОРА ЕНГЛЕСКЕ КОМУНИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ

Лондон, 24 мај. (БТ) — Према вести, Централни одбор Комунистичке партије Велике Британије сазван је на ванредну седницу да претресе одлуку о распуштању комунистичке интернационале.

УТИСАК У ЛОНДОНУ

Базел, 24 мај. (БТ) — Према лондонском дописнику „Базлер Нахрихтена", објављивање распуштања Трећа Интернационале изазвало је највеће интересовање у Лондону. Коментари који се овоме придају су различити. С једне стране труде се да објасне одлуку Москве тиме као да би Совјетска Унија била вољна да покаже добре намере према послератној Европи и да је Москва овим гестом коначно напустила сваку намеру бољшевизирања Европе. Други листови, међутим, виде у овом кораку вешт шаховски потез, чији је циљ да прикрије праве намере Совјета.

БЕНЕШ ПРЕГОВАРА СА РУЗВЕЛТОМ И ЧЕРЧИЛОМ О ЧЕШКО—СОВЈЕТСКИМ ОДНОСИМА

Лондон, 24 мај. — (НШТ). Према извештају „Дејли Телеграфа", пут Бенеша у Америку је у вези са послератним чехословачким границама као и са совјетско-чешким односима, а услед тих питања Бенеш се састао са Рузвелтом и Черчилом. Вођени су преговори и о совјетско-пољским границама — како „Дејли Телеграф" сазнаје. Бенеш ће после свога повратка у Лондон ускоро отпутовати за Москву, свакако по жељи Стаљина.

Према „Месаџеру" Сједињене Државе намеравају да окупирају Азорска Острва

Азорска и Канарска Острва претстављају одличне ваздухопловне базе каже амерички адмирал Вудворд

Рим 24 мај. — (МТИ). Према „Месаџеру", све више се оцртавају контуре намераваног напада Сједињених Држава на Азовска и Канарска Острва. Како њујоршки листови пишу, у овом нападу учествовале би и бразилијанске трупе. Бразилијански лист „Ел Глобо" пише да су приликом посете Бразилији америчког министра морнарице Нокса претресани односи Бразилије и Португалије, као и могућност да Бразилија преузме одбрану Азорских и Канарских Острва која би били најважнији предположаји за одбрану обе Америке.

Како „Месаџеро" пише, адмирал Вудворд изјавио је у Вашингтону да би Азорска и Канарска Острва биле важне степенице за ваздухопловство и да би биле изврсне полазне тачке за рат против Шпаније.

Мађарски јунаци

У зимској борби, на грозној хладноћи, снежним мећавама и под најтежим околностима сви хонведи су заједно са својим вођама морали оружјем у руци да учествују у борби. И заповедници виших штабова, и генералштабни официри на челу са командантом армија витез Јани Густавом узимали су у много случајева револвере или ручне гранате и борили се са бољшевицима. Није било генералштабног официра који није имао прилику да докаже своју пожртвованост и борбеност. Они су стекли незаборавне заслуге својим личним јунаштвом и организовањем нових отпорних тачака.

Погибијом генералштабног потпуковника Фаркаша 18 јануара, генералштабни мајор Бодоцки Геза сам је водио повлачење јединица, борбу и старао се о снабдевању. Тешкоће су биле велике пошто је сваког тренутка био стављан пред нове задатке. Мајор Бодоцки вршио је дужност надчовечанском снагом, пожртвовањем и без одмора без да се колебао. Он је стално био поред трупа и уливао одушевљење трупама које су биле преморене. Његовом високом моралу може се захвалити да су под најтежим околностима организоване нове јединице за борбу од трупа које су највише пружиле у борби, а које су се затим у околини Буденца и Оскола биле, дале чврст отпор и успориле продоре непријатеља.

Сличан пример јуначког држања пружио је и генералштабни мајор Какаш Нандор, шеф штаба једне хонведске лаке дивизије. Мајор Какаш се од 19 до 20 фебруара стално задржавао на најопаснијим местима организовао нове јединице за отпор да би спречио совјетске покушаје опкољавања. Неуморно и одушевљено спроводио је он своју вољу насупрот најтежим околностима. Имао је великог удела за успех његове дивизије код Буденца, Нови Оскола, Михајловке, Кароче и Бјелгорода. Не само да је добио признање виших мађарских команди, него је његово јунаштво добило признање и од стране савезничких снага.

У јануарским борбама код Бјелгорода јунаштвом и присуством духа лично је водио борбу штаба дивизије и штитио повлачење генералштабни мајор Секе Ендре, начелник штаба једне лаке дивизије. Он се нарочито одликовао 17 јануара у одбијању великог совјетског напада у околини Александровке на Дону. Јуначки је учествовао у борби дајући леп пример. Дивизија је била код Александровке у огорченој борби када су изненада јаке непријатељске снаге напале залеђе наших јединица. Ради потискивања непријатеља, на челу резерве од око 50 људи, кренуо је на јуриш. На десном крилу продрле су нове руске снаге. Мајор Секе, видећи да је ситуација опасна, полетео је у затру и лично повео борбу. Успут је прикупио војнике који су вршили споредне дужности и са њима одбацио совјетски напад уперен на залеђе.

Рузвелт уверава Стаљина да ће Сједињене Државе потпуно извршити дата обећања Совјетској Унији

Агенција Стефани о Рузвелтовом писму Стаљину

Рим, 24 мај. — (Стефани). Према извештају из Буенос Ајреса, агенција Стефани јавља да је Рузвелт у личној поруци уверавао Стаљина да ће Сједињене Државе у потпуности извршити обећања дата Совјетској Унији. Из енглеске штампе, а нарочито услед индискреције полузваничног „Тајмса", види се да су англосаксонске силе обећале Совјетској Унији потпуну слободу у погледу Финске, балтичких земаља, Пољске и у питању мореуза. Насупрот томе Рузвелт је тражио од Совјетске Уније да се у будуће уздржава од објављивања послератних планова и територијалних захтева, пошто би преурањене изјаве шкодиле савезничкој ствари. Сада је питање само то да ли се наводно распуштање Треће интернационале догодило са пристанком Рузвелта и Черчила — додаје Стефани.

Стаљин распуштањем Коминтерна жели да Совјетску Унију престави као националну државу

каже бугарски лист »Слово«

Софија, 24 мај. (ДНБ) — У вези са распуштањем треће интернационале софијски лист „Слово" указује на то да није убедљиво образложење да је Интернационала распуштена зато што се не може ни сазвати на седницу. Распуштањем Треће интернационале Стаљин хоће да прикаже пред светом Совјетску Русију као националну државу. Томе се покушају треба супротставити — пише лист — пошто ће комунистичке странке у свима осталим државама и даље да продуже са својом делатношћу. Лист „Зора" подвлачи да се ради само о обмани и не верује да се може распуштањем Треће интернационале уклонити неповерење које влада у погледу совјетских циљева. То се не може ни замислити пошто комунисте неће обуставити своју пропаганду у другим земљама него ће и даље продужити рад на разарању насупрот националним снагама.

Тешке борбе на острву Ату настављају се

Будапешта, 24 мај. — (БТ). Нарочити дописник „Пешта" из Цириха јавља:

Према извештају из Вашингтона, борбе на острву Ату још увек трају између америчких трупа које су се искрцале половином маја и јапанских окупаторских трупа. Амерички извештај признаје да ако су америчке трупе надмоћне, савлађивање јапанских трупа иде само корак по корак, и д асу губици на обе стране врло тешки. Амерички бомбардери извршили су у недељу напад на острво Киска. Међутим до искрцавања није дошло.

У СВОЈОЈ ДНЕВНОЈ ЗАПОВЕСТИ

командант америчких снага у Енглеској, генерал Деверс, каже да су већ пре три месеца израђени сви стратегиски планови

СВЕ ПРИПРЕМЕ СУ ВЕЋ ЗАВРШЕНЕ

Будапешта, 24 мај. (БТ) — Нарочити дописник »Пешта« из Цириха јавља: Конференција у Вашингтону, како из Лисабона јављају, приближава се крају. У суботу и недељу Рузвелт и Черчил су појединачно проучавали предлоге које им је ставио генералштаб, а заједно ће наставити конференцију у понедељак пре подне. Према извештају из Лондона, главни заповедник америчких трупа у Енглеској, Деверс, у недељу преко радија упутио је дневну заповест трупама, у којој је нагласио да су савезнички генералштабови не сада него још пре неколико месеци израдили све стратегиске планове, и то не један него више, узимајући у обзир сваку могућност. Сада ће у Вашингтону изабрати оне планове који најбоље одговарају ситуацији и утврдити и последње појединости. Између америчких и савезничких војних снага дошло је до потпуне сарадње и све припреме су завршене.

ЧЕРЧИЛ И РУЗВЕЛТ САОПШТИЋЕ ДАНАС РЕЗУЛТАТ ПРЕГОВОРА У ВАШИНГТОНУ

Вашингтон, 24 мај. — (БТ). **Уколико се може предвидети, резултат преговора Черчил-Рузвелт биће саопштен на конференцији штампе у уторак на којој ће оба државника узети учешћа.**

БЕЛИКИ БРОЈ ПОЖАРА У ЕНГЛЕСКИМ ФАБРИКАМА ЗА НАОРУЖАЊЕ

Амстердам, 24 мај. (ДНБ) — Како »Дејли Мел« јавља, радништво једне творнице авиона у североисточној Енглеској супротставило се сер Стафорду Крипсу, министру за производњу авиона, који је недавно покушао да умири раднике. Више хиљада радника није хтело да саслуша министра. Збор су држали ван територије фабрике као демонстрацију на збор коме је присуствовао Крипс. Крипс није успео да дође до споразума ни са саветом фабрике пошто су збору који је сазвао Министар присуствовали само претставници управе фабрике, док су претставници радника били отсутни »Дејли Мел« подвлачи да су немири у тој творници започели још пре шест месеци.

Према »Дејли Експресу« Крипс је у говору указао да у енглеским фабрикама за наоружање сваког дана долази до округло хиљаду пожара, понајвише због несмотрености.

О чему су преговарали Черчил и Рузвелт?

ПРЕМА МИШЉЕЊУ НЕЗВАНИЧНИХ КРУГОВА У ВАШИНГТОНУ, ЧЕРЧИЛ И РУЗВЕЛТ ПРЕГОВАРАЛИ СУ О НАПАДУ НА НЕМАЧКУ И ЈАПАН И О АКЦИЈИ У БУРМИ

Вашингтон, 24 мај. — (НШТ). Резултат вашингтонских преговора — како се сазнаје из добро обавештених кругова — биће саопштен јавности у понедељак или уторак. Што се тиче војних ствари оне неће доћи на јавност него ће бити саопштени само општи потези. Према мишљењу незваничних кругова, разговори садрже три главне тачке. 1. појачање стратегије „победити прво Немачку"; 2. на Тихом Океану могу се очекивати мање војне акције, офанзива против Јапана само као „острвска офанзива", 3. поново оживљавање бурманске војне у јесен.

Генерал Гизан, командант швајцарске војске о сремности швајцарске за одбрану

Женева, 24 мај. (ДНБ) — У суботу на седници женевског стрељачког друштва генерал Гизан, главни заповедник швајцарске војске, одржао је говор. У говору је нагласио да је дужност швајцарске војске да брани Сент Готхард, Лечберг и Симплом, јер ови припадају Швајцарској и ником другом. Даље је генерал изјавио да је према швајцарском становишту свако ко пређе швајцарску границу, било од кула, непријатељ Швајцарске.

Приликом јаког напада на Дортмунд Енглези су изгубили 38 авиона са више од 250 људи посаде

Берлин, 24 мај. (ДНБ) — Ноћу 24 маја — како је већ раније јављено — непријатељски бомбардери летели су над подручјем Рура и проузроковали су у Дортмунду, са великим бројем запаљивих и експлозивних бомби, губитке међу становништвом. Има и знатне материјалне штете. Непријатељска ескадрила — како ДНБ сазнаје — нашла је приликом овог терористичког напада на јаку немачку одбрану која је непријатељу проузроковала велике губитке. Ноћни ловци и контраавионска артилерија оборили су, према досадашњем извештају, 38 непријатељских бомбардера, већим делом четворомоторних. То значи за непријатеља, осим губитка у материјалу, губитак више 250 људи којима је била потребна вишегодишња обука.

КОНЦЕРТИ

МАРИЈА НЕМЕТ ПРИРЕДИЛА ЈЕ СВОЈ КОНЦЕРТ У УЈВИДЕКУ ПРЕД ПРЕПУНОМ КУЋОМ

У суботу увече у великој сали Левенте дома приређен је концерт чувене оперске коморне певачице Марије Немет уз суделовање Филхармоније под диригентством г. д-р Киш Лајоша, директора Конзерваторијума.

За концерт је владало велико интересовање, тако да је велика сала Левенте дома била препуна. Међу виђеним слушаоцима, који су заузели почасна места примећени су велики жупан г. д-р Деак Лео, Епископ г. д-р Иринеј, д-р витез Нађ Миклош градоначелник, г. Рожа Ференц, потпуковник, на челу веће групе официра, д-р Фернбах Петер, бив. велики жупан, Милан Л. Поповић, народни посланик, Хорват Лајош народни посланик, Крамер Ђула, члан Горњег Дома, д-р Палош Карољ, гр. културни саветник, г. Зомбори Ђула, шеф полицијске капетаније, као домаћин г. Урбањи Јанош, директор Високе источне трговачке школе, чије је удружење приредило овај концерт и други.

Када се Марија Немет појавила на подијуму, салом се проломио одушевљен аплауз, којим су присутни поздравили славну уметницу.

Иако концерти оперских певача по правилу не претстављају нарочити уметнички интерес, зато што они пресађују оперску арију са сцена на концертни подиум са којим она нема никакве везе, ипак је у нашем граду владало врло велико интересовање за овај концерат, тако да је публика попунила до последњег места велику салу Левенте дома где је овај концерат одржан.

Сталан гост бечке, париске и берлинске Опере, чланица будапештанске Опере, Марија Немет располаже са богатим и врло опсежним гласом.

После »Розамунде«, увертира од Шуберта, Неметова је отпевала арију из опере »Танхојзер«, као и арију Леоноре из Вердијеве опере »Моћ судбине«.

Оркестар ујвидечке Филхармоније под управом г. д-р Киша извео је интермецо из Маскањијеве опере »Кавалерија Рустикана«, после чега смо чули две песме од Вајнгартнера и Регера, као и Леонорину арију и каватину из »Трубадура«.

После паузе уметница је отпевала »Матинату« од Леонкавала, »О соле мио« од Ди Капуе, две песме од Хубаја и Хлаткија и молитве Тоске из истоимене опере.

У овом делу оркестар је извео »Перпетум мобиле« од Штрауса.

Г. д-р Киш је пратио дискретно и сигурно. Б.

— **Успео монстр-концерт школске омладине.** У недељу поподне у пет часова на тргу пред Управном палатом приређен је монстр-концерт школске омладине из Ујвидека у коме је суделовало око 1050 деце. Концерт је слушала многобројна публика. Пре концерта одржао је пригодан говор г. д-р Балог Ањош, окружни просветни инспектор, па су по томе поједини школски хорови изводили тачке програма. По томе је од свих певача образован један хор којим је диригovao г. д-р Киш Лајош, директор Конзерваторијума. Овај концерт имао је ванредан успех, тако да је публика бурно поздравила ђаке. Концерту су присуствовали претставници свих школа, учитеља, професора и других.

На конференцији МЕП-а у Дебрецену министар Бела Лукач говорио је о актуелним проблемима

Спремају се нови законски предлози о порези

Дебрецен, 24 мај. (МТИ) — Организације МЕП-а дебреценске и хајдужупаније одржале су велику конференцију на којој је говорио земаљски претседник МЕП-а министар Лукач Бела. Министар је говорио о чврстој вери у победу Осовине. Подвукао је да ће добити рат чвршћа, јача и за рат спремнија организација. У интересу победе и Мађари треба да појачају напоре на војничком, друштвеном и моралном пољу. Министар је о мађарским радницима изјавио следеће:

— *Мађарско радништво данас ради у првој линији унутрашњег фронта. На великом народном послу примерно је дисциплиновано и верно учествује у раду за мађарску домовину и народне идеале. Са умирењем можемо да констатујемо да је радништво већ далеко од чувене пароле Интернационале. Постављено је на националне основе и осећа пуну одговорност великих историских напора народа. Министар је даље подвукао да је Мађарска за последњих 10 година остварила социјалне мере са којима је премашила многе западноевропске државе.*

Министар Лукач Бела даље је најавио да ће Министар финансија у скорој будућности поднети нове законске предлоге о порези Парламенту. Ти предлози треба да поправе различите неправедности које су настале услед промене прилика. Иметке који су се за сразмерно кратко време повећали, а и повећане приходе — подразумевши међу ове и конјуктуралне добити — треба сразмерно и постепено опорезовати. Велике јеврејске капитале који се стално повећавају али и брзо увећане иметке хришћана треба праведно оптеретити. О јеврејском питању министар је рекао следеће:

— *Ако се њихово држање и на понован позив управе не промени, биће мо присиљени да примењујемо према њима строжије мере од досадашњих. Мађарској раси, која влада већ хиљаду година, не служи на част ако наседа јеврејској подмуклости те услед тога и нехотице ради против интереса Немачке.*

Задатак и улога трговачких путника и трговачких заступника

Предавање г. Урбањи Јаноша, директора Високе источне трговачке школе

У недељу пре подне у великој сали Конзерваторијума одржао је интересантно предавање о горњој теми г. Урбањи Јанош, директор Високе источне трговачке школе. Предавање је приређено по молби Секције трговачких путника и заступника Савеза Барош, а присуствовао је велики број слушалаца, тако да је сала била препуна. Примећен је велики број трговаца, а исто тако и људи осталих професија, који су дошли да саслушају предавача.

Директор г. Урбањи у свом занимљивом предавању изнео је улогу и описао рад модерног трговачког путника, односно трговачког заступника. Добар трговачки путник не само да мора имати потребну солидну школску спрему, него исто тако мора добро познавати језике, трговачку кореспонденцију и потребно опхођење са странкама. Трговачки путник, односно заступник не сме да злоупотреби свој говорнички дар и трговачку вештину. Он треба да створи поверење код купца и да га веже за сталну муштерију, што ће постићи само тако ако муштерија стварно буде и задовољна.

По томе је предавач изнео улогу трговачких путника у међународној трговини, потреби рекламе, која исто мора бити коректна без блефа. Исто тако и сада, иако су ратне прилике, произвођачке фирме треба да и даље држе путнике, који треба да одржавају везе са муштеријама, јер је много лакше одржавати постојеће муштерије, него тражити нове.

На крају предавања, предавач је био топло поздрављен од присутних.

— **Скрећемо пажњу наших читалаца** на наш оглас Лековитог купатила Харкањ у данашњем броју. У данашњим тешким саобраћајним приликама, велику удобност значи непосредна аутобуска веза са лековитим купатилом Харкањ.

ЗАВРШЕТАК ТЕЧАЈЕВА ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА У ИТАЛИЈАНСКОМ КУЛТУРНОМ ИНСТИТУТУ У УЈВИДЕКУ

15 маја завршени су течајеви италијанског језика у Италијанском Културном Институту у Ујвидеку. До краја маја одржаваће се још један I течај за ученике мађарске народности: уторником и петком од 6—7 часова, један I течај за ученике српске народности: понедељником и четвртком од 5—6 часова, један II мешовити течај понедељником и четвртком од 5—7 часова. III течај ће и даље редовно одржавати уобичајене састанке за конверзацију.

Сведоџба за похађање течаја

Ових дана објавиће се списак оних ученика који су редовно похађали течајеве и који имају право на сведоџбу о похађању течаја, која ће се издавати у канцеларији Института од 1—15 јуна о. г.

Дипломски испит

Дипломски испит — за ученике који желе да исти положе — одржаће се:

1. Писмени испит 26 маја о. г. од 17—20 часова.
2. Усмени испит 30 маја о. г. од 17—19 часова.

На овом испиту могу узети учешћа само они ученици, који владају италијанским језиком и који ће бити позвани од стране управе Института.

— **У вези са новим редом издавања меса у Сабадки** градско поглаварство саопштава да сваком грађанину следује недељно по 200 грама свежег меса, или по 250 грама сувог меса и сланине.

— **Пронађен лек против ћелављења?** Како немачки листови јављају, лекарским опитима успело се да се пронађе средство против ћелављења. Спречавање ћелављења врши се пресађивањем жлезда хипофиза у човечје тело и како исти листови тврде, опадање косе престаје за 80 од сто. Некипут није довољно само пресађивање жлезда, али у том случају доводи успеху и лечење хормонима.

Вести

УТОРАК, 25 МАЈ 1943

— **Народни посланик г. Милан Л. Поповић** отпутовао је синоћ службеним послом у Будапешту, где ће се бавити неколико дана.

Постављење. М. кр. министар унутрашњих послова поставио је за полициског официјала Рајић Милана, б. југословенског полициског службеника из Сабадке.

— **У пажњу трговцима у Ујвидеку.** Удружење трговаца у Ујвидеку упозорава своје чланове, трговце текстилом, да у сопственом интересу испуне и пошаљу неодложно Централи за текстил упитни лист за трговце на мало, јер у противном неће добити потребне количине робе. Адреса Текстилне централе је: Будапешта, Паулаи Еде ул. 52. Споменути упитни листови могу се добити у канцеларији Удружења трговаца (Левенте ул. 1/I) или код трговца на велико Фендрик Иштвана (Ракоци ул. 40).

— **У пажњу трговцима колонијалом.** Градско апровизационо звање у Ујвидеку извештава трговце колонијалном робом да ценовнике робе исправе овако: сирће 10% без флаше, мерено на литру, уместо 0.83 п. 1.12 п., јаја по килограму уместо 3.50 п. 4.50 п., целофан за везивање флаша по омоту уместо 0.20 п. 0.24 п. Уколико који трговац још нема штампану објаву — ценовник, нека то одмах јави Градском апровизационом звању.

— **Научна седница лекара Државне болнице у Ујвидеку.** Збор лекара М. кр. државне болнице у Ујвидеку одржаће у четвртак, 27 маја, своју шесту научну седницу. Дневни ред: Г. д-р Сауер Пал приказаће случај Dysbasia Mesenterialis; г. д-р Кенцеи Елемер случај бременитости и рака материце. Г. д-р Цинић Антал, шеф болнице, одржаће предавање „Искуства мањкаве исхране народа и њен утицај на функцију појединих органа“. Предавање почиње у 6 часова по подне, а одржаће се у сали Женске гимназије, II Ракоци Ференц ул. 77. После седнице заједничка вечера у гостионици Марош.

— **Поруке преко Црвеног крста.** Преко међународног Црвеног крста експозитура мађарског Црвеног крста у Ујвидеку стигле су поруке за следећа лица: Винтерфелд Маргит, Гал Ирен, Обуљен Михо, Пашћан Јоца, Штерн Атналие, Хандлер Жигмонд, д-р Моргенштерн Јакоб, Ремели Јожефне, Ђаконов Стана, Фан Мавро, Миликић Кристина, Рапоти Јаношне, Вршка Хања, Дејановић Марија, Кремона Лудмила, Брајник Роза, Анталић Владимир, Пејић Каталин, Лекић Живко, Милунов Марија, Дрљава Сато, Јурковић Милан, Лаухер Лена, Милић Катица, Ченадол Катица, Бандуљ Марија, Ајхнер Ана, Барна Јанош, Фратунац Олга, Уранић Ана, Станковић Жарко, Полак Розалија, Пелић Бранко, Шеер Кете, Стефановић М. Б., Клајн Мартон, Франк Јенка, Ишић Антон, Нинков Дашица, Милошек Јовановић (?), Глађилин Гавра, Божана Вучевић, Борош Јожеф, Бичкеи Иштван, Шефер Иштван, Нађ Иштван, Јојић Недељко, Ковачевић Косара, Паласовић Петар. Поруке се могу преузети у канцеларији Црвеног крста, булевар Хорти Миклош 19, пре подне од 9—12 часова.

Ко је убица Шинко Марије, која је убијена у Будиму?

Као што смо јавили, пре недељу дана убијена је у Будиму на тајанствен начин једна млада жена. Полиција је установила идентитет и ради пуном паром да расветли злочин. Кривична полиција у Будапешти добила је писмо од анонимног лица, које тврди да је убило и Шинко Марију. Даље каже у писму да га узалуд траже, пошто он увек уме да измакне детективима. Шта више извештава полицију да је отпутовао у једно оближње место али да ће се идуће недеље вратити у престоницу. Нека га траже у гостионици код „Криве лампе" пошто увек пре путовања одлази тамо. Полиција је сравнила то писмо са писмом које је добила приликом убиства Шварц Фабијан Илоне, за чијим убицама полиција трага већ три месеца и тада је добијала слична писма. Наводни убица у своме последњем писму изјављује да ће убити још две жене и да никад полиција неће успети да га ухвати. Полиција трага у свима правцима без обзира што је установила да је рукопис последњег писма идентичан са рукописом писма упућеног, где се непознато лице оптуживало и за убиство Шварц Фабијан Илоне, чувене барске штрачице.

Модеран хотел за лечење — Првокласна опскрба

Лековито купатило Харкањ

(62° С радиоактивно, сумпоровито)
са целокупним уређајима гласовитог купатила за реоматичаре

Отворено је.

Тражите бесплатан купалишни проспект од Управе купатила или најближе филијале „Ибус". — Од 27 јуна до 8 септембра непосредна аутобуска веза између ЗОМБОРА и купатила ХАРКАЊ 1264

Купке у кади и базену — Термално штрандско купатило

— Сабадка се већ стара за 57 ратне сирочади. У Сабадки се већ две недеље води акција за осигурање сталног месечног добровољног давања грађана за фонд из кога ће се васпитати ратна сирочад. Досада је скупљена стална месечна свота у таквом износу, који осигурава издржавање 57 сирочади.

— Крађе бициклова на дневном реду. Нема дана, а да полицији не стигне пријава о крађи бициклова. Тако је г. Штолц, власник фирме Хенрика Штолца синови, пријавио полицији да је непознати крадљивац украо бицикл његовом трчкалу Лаутерер Адаму испред фабрике конзерви Кулпин, а који је власништво фирме.

— У понедељак је у Сабадки почело скупљање отпадака хартије у целом граду. Чланови левенте врше овај рад. Сакупљање траје до 28 маја. Сваку количину преузете хартије левенте плаћају на лицу места.

— Афера са фалсификованим картама за месо у Будапешти. Агенти Апровизационе централе у Будапешти ушли су у траг фалсификованим картама за месо. Приликом прегледа карата код неких месара установљено је да има и фалсификованих карата. Месари предавали су централи за карте и фалсификоване те су добијали месо на које нису имали права, а међутим, месо су продавали на црној берзи. Двадесетседморици месара забрањена је продаја и поднесена је пријава против њих. Одређена је израда нових карата, да би се спречила даља употреба фалсификованих карата.

— Поседници Сабадке, који су после 12 априла 1941 године добили од војске коње на рад или су самовољно присвојили војничке коње приликом доласка мађарских чета, треба најкасније до 15 јуна да то пријаве у градској кући II спрат 129 иначе ће бити кажњени.

— Смањење броја трамвајских станица у Будапешти. Да би се убрзао трамвајски саобраћај у Будапешти управа трамваја израдила је план да се број станица смањи са 240, а 76 станица да се пресели. Са том мером постигла би се већа брзина са 16 километара на час а смањио би се и број путника који путују на кратким отстојањима. Сем тога уштедело би се и у електричној енергији која се троши приликом поласка и заустављања трамваја. Одлуку о томе питању доноће саобраћајни одбор Будапештанске општине.

— Најновије из Хрватске. Нови хрватски посланик у Берлину проф. Степан Ратковић, ранији министар просвете, отпутовао је у Берлин, где је стигао у недељу. — У једној општини код Дугог села убијен је Иван Стипетић усташа. Пошто се убица није пронашао, власти су у смислу закона стрељале десеторицу таоца, који су били у полициској евиденцији као комунисти. — Поглавник је одликовао највишим орденом реда Звонимира I степена са мачевима и звездом досадашњег војног аташеа у хрватском посланству у Берлину адмирала Ђуру Јакшина. — Вођа Немаца у Хрватској држ. потсекретар д-р Бранимир Алтгајер, отишао је на војну дужност. На његово место као вођа Немаца ступио је велики жупан д-р Јакоб Елекер. — Загребачка опера гостовала је с великим успехом у Бечу. — После 11 месеци поново је почео саобраћај на прузи Бихаћ—Загреб.

— Нове цене у берберницама у Сабадки. У свим берберницама и фризерским радњама ступиле су у недељу на снагу нове цене. Цене у свему одговарају ценама у Ујвидеку, које су објављене ових дана у „Новој пошти".

— Пријавио познаницу да га је напала секиром. Станко Милошев, обућар, Орос улица 59, поднео је полицији кривичну пријаву против Јелке Јоцић, да га је напала секиром и нанела му мање озледе. Полиција је повела истрагу.

— Дунав избацио непознати леш. Јуче је Дунав код Ратног Острва избацио леш једног непознатог мушкарца, средњег доба старости. На лице места изашла је комисија да утврди идентитет и да ли је можда по среди какав злочин.

— Сабадка је највећи град по површини у Мађарској — констатује се у статистичком годишњаку, који је недавно изишао из штампе. Територија Сабадке заједно са Томпом, Чикеријом и Келебијом, које су од 1919 године додуше самосталне општине, али после априла 1941 године поново су се, засада симболично, вратиле Сабадки, јесте највећи град у Мађарској. Сабадка се простире на површини од 974 квадратних километара. Дебрецен је на другом месту са 957 кв. километара, Кечкемет на трећем месту са 940, Сегед на четвртом са 816, Ходмезевашархељ на петом месту са 761, Зомбор на шестом месту са 308, Будапешта је на седмом месту са 194 кв. километара.

— Пољопривредници претстојници у Сабадки постављени су од стране Министарства пољопривреде у целој Бачкој. У Сабадки су постављени г. Лајчо Јарамазовић велепоседник за Таванкут и Чикерију, Флук Ђерђ за Бекову и Лудаш, Мађански Федор за Нађфењ и Ђурђин, Јаша Стипић за Шебешић, Келебију и западне угарнице а Берек Габор за Вамтелек и Верушић.

— Уштеда хартије приликом штампања годишњих школских извештаја. У смислу наредбе министра просвете школски извештаји имају бити штампани са најпотребнијом садржином да би се уштедела хартија. Из извештаја треба изоставити све што није важно, али ипак зато у извештају морају се назначити сви важнији догађаји школске године.

— Два дана узастопце било је мраза у Сабадки. У петак и у суботу у зору био је мраз у Сабадки. Мраз је оштетио поврће, затим јагоде, као и кукуруз на много изложеним местима. Засада нема вести о штети у пшеници. Страдало је и грожђе у многим виноградима.

— Стакло које се може ковати. У једном немачком хемиском лабораториуму успело је да произведу стакло необичне тврдине. Поступак код праизвођења новога стакла држи се у тајности, али се верује да се сировина загрева до извесне висине а затим се изненада хлади. До одређене топлоте стакло се да формирати и чврсто је тако да се може и да кује. Стакло ће се моћи употребити у разне сврхе.

— Леш без главе код Каше. У једном каналу поред Каше нађен је леш једне жене без главе, који се налазио већ у распадању. Води се истрага.

— Фински ратни инвалиди у Мађарској. Финска штампа јавља да ће једна група финских ратних инвалида доћи на летовање у Мађарску где ће провести два месеца.

— Поштар избоден ножем у прометној улици Будапеште. Прексиноћ око 10 часова на Терез керуту нашли су пролазници на једној клупи једног онесвешћеног поштара. Из неколико рана текла је крв. Поштар је у тешком стању пренесен у болницу. Установљено је да се зове Чемери Имре, стар 26 година. Није могао бити саслушан и тако се не зна ко га је напао са ножем и нанео му тешке озледе.

— Крађа у шпајзу. Башић Олга, са станом у улици 1941 априла 13 бр. 81 пријавила је полицији да су непознати крадљивци обили њен шпајз и украли оданде разних животних намирница у вредности 50 пенга.

— Пораст прихода црквених тасова у Француској. Како јављају из Вишија, из извештаја француских бискупа види се да је прошле године знатно порастао приход од црквених тасова који је износио 27 милиона франака, колико је скупљено у свима црквама. Насупрот томе приход црквених тасова у 1941 години био је свега 18.8 милиона

— Трагикомичан случај једног лудака у пештанској полицији. У пештанској полицији одиграо се прексиноћ један трагикомичан случај, који листови опширно описују. Наиме у полицију био је приведен један човек на коме су се показивали знаци душевног растројства. Њега је један полицијски стражар довео из Петефи Шандор улице где је са степеница тамошње поштанске зграде рецитовао Петефијевог »Луду«. Наравно да се окупила прилична гомила света која је са радозналошћу посматрала необичне продукције непознатог човека. Када је спроведен у полицију, одмах је било јасно да се ради о лудаку, па је позват полициски лекар који је познат да уме да се вешто снађе са лудацима у оваквим приликама, да их стиша и на тај начин без скандала упути у болницу. Тако је било и у овом случају. Непознати претставио се као главом Петефи Шандор, неумрли мађарски песник, што су полицајци привидно узели на знање. Када је дошао лекар и упитао како се зове, непознати се и њему претставио као Петефи Шандор. На то се лекар смешећи претставио: Мило ми је драги пријатељу, ја сам Верешмарти Михаљ (познати мађарски песник, који је давно умро). Чувши име Верешмарти Михаља, лудак је изненада плануо: — А, ти си Верешмарти, ти бедни плагијатору! Ја те тражим још од 1848 године, али сада ћемо коначно решити наш спор — и пре него што га је ико могао спречити, одвалио лекару два врућа шамара. Наравно да је самим тим дискусија била завршена и пошто лекарова интервенција није успела непознати је у лудачкој кошуљи спроведен у душевну болницу.

— Бесплатно посредовање рада. М. кр. државно звање за посредовање рада (Вак Бојан улица бр. 2, зграда бивше Берзе рада) извештава да могу добити запослења: Мушкарци: у месту: 2 бравара, 1 ковач, 1 стругар гвожђа, 1 лакирер кола, 1 фризер, 1 зидар, 1 трчкало, 1 домар, 3 натничара. Кишхеђеш: 1 млад ковач. Хортилиget: 3 бравара, 3 монтера мотора, 3 електромонтера, Клотилдлиget: 1 бравар, 1 електромонтер. Ујвербас: 1 млад столар. Будапешта: 20 маминских бравара. Ујпаланка: 1 млад столар. Доросло: 1 кројач за мушка одела. Сентамаш: 1 пекар. Жене: 1 дактилографкиња у месту, 3 ткачке раднице у месту, 5 девојчица за све у месту, 1 фризерка у провинцији, 1 ткачка радница у месту, 4 куварице за све у месту. Тизхарцош: 1 алатар у Ујпаланци. Шегрти: у месту: 1 прецизни механичар, 2 столара, 2 посластичара, 1 фризер, 1 тапацирер и 1 опачар. У Будапешти: 1 машински бравар, 1 лимар, 1 електромонтер, 1 прецизни механичар, 1 месар и 1 пекар. У провинцији: 1 бербер, 1 ковач, и 1 колар.

— Навршило се 400 година од смрти славног природњака Николе Коперника. Двадесет четвртог маја 1543 године умро је славни астроном Никола Коперник, који је својим открићем изазвао у оно доба читаву револуцију у науци. Као што је познато Коперник је насупрот тадањем тврђењу да је земља центрум свемира, и да се сунце и звезде, као и цео свемир окрећу око земље, доказивао да се земља окреће и око своје осовине, а исто тако и са осталим планетним системом око сунца па према томе је сунце центрум свемира. Због овога Папа је Коперника прогласио за јеретика и његово учење црква је означила као јерес све до 1821 године, када је ова забрана укинута, јер се утврдило да је Коперник имао право.

— Нов тип авиона у Шведској. У шведском ваздухопловству вршени су опити са новим типом авиона. Авион је бомбардер средње величине, има оклопљени бензински резервоар, најмодерније наоружање, а посада му је свега три човека.

— Карте за цигље у Словачкој. Јављају из Братиславе да је апровизационо звање објавило да се уводе карте на цигље за веће количине од 1.000 комада. Карте за цигље издаваће врховно апровизационо звање у Братислави.

— Адвокатска канцеларија стара 222 године. У француским Алпима у општини Валгодоме пре 222 године отворио је адвокатску канцеларију неки господин Балон. Од тога доба сви потомци наслеђивали су адвокатску канцеларију и одавали се адвокатури, тако да је ово једина адвокатска канцеларија на свету, која постоји преко два века.

— Хипноза вратила моћ говора. У Лисабону услед аутомобилске несреће једна млада жена онемела је 1938 године. Недавно се оболела жена обратила на лекара који ју је хипнотизирао те је проговорила. Прве речи жене биле су: „Боже мој колико сада могу да говорим да надокнадим 5 година ћутања.“

— У Бечу је берберима ограничена употреба струје. „Нојес Винер Тагблат“ пише да су власти ограничиле употребу потрошње електричне струје фризерима. Од сада морају трошити 20 од сто мање него што су трошили у међувремену од 1 октобра 1941 до 30 септембра 1942 године. Наредба ће ступити на снагу 27 маја и вршиће се строга контрола.

— У Америци повући ће се из саобраћаја 8 милиона аутомобила. Како мадридски листови јављају, на основу информација из Вашингтона, влада Сједињених Држава решила је да забрани сваку непотребну употребу аутомобила. У смислу нове наредбе ова сада ће се у 12 савезних држава повући из саобраћаја око 8 милиона аутомобила. Све се то чини ради уштеде бензина.

— Поклон музеју у Линцу. Инжињер Анжеле Теодор, поклонио је по своме тестаменту музеју у Линцу своју збирку од 1470 испуњених птица. У збирци се налазе птице са целе земаљске кугле, међу којима има и врло ретких примерака.

СПОРТ

УАК је заслужено победио Вашаш са 4:2 (2:2)

Уак остаје у лиги!

Аврамовић, Живковић, Палфи, Велкер и Медарић најбољи

У недељу је УАК задао тежак ударац будапештанском спорту, којег је заступао Вашаш. Плави су свесни били да им је овај сусрет био један од најважнијих, те су зато од самог почетка пошли само са једном мишљу: победити противника и доћи до два бода.

То им је успело. Може се рећи слободно да је цео тим УАК-а почев од Плаца па до Велкера дао све од себе. Било је на моменат и слабијих места, али и ти слабији играчи, играли су са вољом и пожртвовањем, које баш нисмо научили да гледамо у последње време од плаве чете.

Око пет хиљада гледалаца бурно је пратило ову игру, а нервоза која је владала пре утакмице, па и за време саме игре не да се описати. Међутим одмах у самом почетку видело се да УАК-ови играчи за разлику од ранијих игара играју много мирније и да су не само физички, већ и морално ваљано спремни за борбу.

РЕЗУЛТАТ 2:2 У ПРВОМ ПОЛУВРЕМЕНУ ОДГОВАРА ИГРИ, АЛИ НЕ ШАНСАМА ЗА ДАВАЊЕ ГОЛА

Почело се живим и снажним темпом, онаквим какав се може видети само на правим првенственим утакмицама. УАК је одмах силовито навалио али два налета у самом почетку остају неискоришћени. У другом минуту Медарић на којем се видело да је одлично расположен за игру, прелази противничког бека и са саме аут-линије бије пред гол, лопту прима Палфи и смешта је под пречку. УАК води са 1:0. После овог гола плави су поново у нападу и очекује се сваког тренутка гол, али навала пропушта две идеалне ситуације. Судија за то време неправедно зауставља у три маха УАК-ову навалу, те је публика оправдано незадовољна, а играчи се помало нервирају. Одбрана плавих је потпуно на свом месту док Вашаш игра лепо, само до казненог простора. Онда када се није очекивало да ће пасти гол за Вашаш, Јенефи искоришћује насталу гужву и бије поред немоћног Плаца. Стање је 1:1. Тек што се пошло са центра, Јухас прима лопту са десне стране и у трку снажно погађа полувисоко мрежу. Плац се бацио, али није могао да одбрани гол. Стање је 2:1 за Вашаш.

Други гол Вашаша поразно делује само на публику, али не и на играче УАК-а који нису клонули духом, већ и даље наваљују. Медарић има ситуацију да да гол, када је савршено прешао противничког бека и са неколико метара упутио праву бомбу на гол. Међутим, лопта је прошла поред саме стативе. Затим долази до неколико обостраних навала од којих Вашашове »нападају« пред одличном УАК-овом одбраном, а УАК-ове се свршавају или у рукама противника или слабо пуцане, или так поред гола. Није се много чекало па на 25-ти минут када је Раб додао Велкеру, који избија поред бека и са неколико метара бије у сам десни угао. Стање је 2:2.

Изједначење позитивно утиче на плаве који бодрени наваљују жестоко. Да је Трифуновић био и мало присебнији и срећнији, да је Медарића хтела лопта и да није било неправедне судијске заустављања, још у првом делу решила би се ова велика битка. Међутим, поред низа повољних ситуација УАК није могао да да водећи гол. За то време судија је имао неколико изванредно тешких грешака које би биле кобне да у другом полувремену УАК није дао још два гола. Наиме, судија је непотребно заустављао игру, досуђивао офсајде против плавих и чинио сличне грешке, које су имале видног утицаја на крајњи резултат. Велика је срећа што је ускоро и прво полувреме завршено, јер под околностима у првом полувремену и нервозом која је сасвим разумљиво овладала над целим игралиштем није се могло очекивати ништа боље у погледу голова.

У ДРУГОМ ПОЛУВРЕМЕНУ УАК ЈЕ ПРЕГАЗИО ВАШАША

Друго полувреме и нерешен резултат поразно је деловао на госте, а оно неколико минута у свлачионици корисно за плаве. Одмах у почетку приметило се да је Вашаш клонуо духом и да игра у овом делу неће ни издалека бити толико жива и жустра као у претходном. Плавима се даје могућност да дају водећи гол, али из комбинације Медарића и Раба добивену лопту Трифуновић бије снажно, коју голман брани. Примећује се да Трифуновић игра много боље него у првом полувремену. Он је сада стално на центру и истиче се прецизним додавањем и пуцањем из сваке позиције. Раб је у могућности да да трећи гол, али лопта прелази изнад саме стативе. УАК је апсолутно бољи.

Медарић има лопту, дриблује, додаје Велкеру који је спроводи Трифуновићу, а овај са неколико метара снажно затреса мрежу. Водећи гол даје потстрека целом тиму, а нарочито навали, која осећа да игра боље. Тада и судија има своју реч: он греши, греши и греши и то само на штету плавих. Тако на пример у једном моменту када се Велкер пробио и хтео да пуца, противнички бек је очигледно зауставио лопту руком. Сасвим оправдано да се очекивао пенал, али је судија то пропустио да досуди. Публика звижди и негодује тако да судија тражи заштиту. УАК је стално у навали. Велкер се одликује продорима, Трифуновић ударцима на гол и дељењем лопти, Палфи игра за двојицу, а Медарић, нажалост, несувише дриблује. Петнаест минута пред крај умало да Вашаш није изједначио, али је ситуацију спасао Марјановић. Није се дуго чекало на једну врло лепо изведену комбинацију, из које Палфи додаје лопту Трифуновићу, који је за момент умирује, дриблује телом противника и бије у сам десни угао. Стање је 4:2 за УАК. После овог гола осигуравши победу плави играју мак и даље са вољом, док је противник потпуно разбијен и утучен, игра много слабије него у првом полувремену и у почетку другог полувремена. Да није тада било слабог судије могло би се само говорити о лепим и узбудљивим УАК-овим навалама и несрећним противничким одбранама.

УАК је заслужено победио доброг и гласовитог противника захваљујући издржљивости, срцу и свести да су му ова два добивена бода потребна не само због учествовања или неучествовања у лиги, већ и због оправдања пред својим верним навијачима.

После ове победе плави ће свакако из преостале три утакмице без нервозе и бојазни моћи заслужити макар још два бода, те ће на тај начин заузети место барем донекле оно које им припада.

—ооо||ооо—

СК КИЋЈЕ (Жабља)—СК ХУЊАДИ (Чурог) 3:1 (2:1)

На дан Црквене славе, у суботу, у Жабљи је гостовао у пријатељској утакмици Ск Хуњади. Клуб из Чурога био је донекле равноправан противник, играо је добро, али су играчи пред голом пуцали непрецизно. Домаћи тим, пак, играо је као препорођен појачан Злоколицом на центархалфу. Голове за домаће су дали: Чонкић, Бранков и Барчок, а за госте десно крило. Судија добар.

■■■

СК ОМЛАДИНА (Кула)—СК КУЦОРА 8:0 (4:0)

Пријатељска утакмица одиграна у Кули. Како је био леп дан на игралишту се скупио леп број гледалаца, у којој је домаћи тим однео високу победу. Голове су дали: Путник (4), Станојчић (2), Лођенац и Пејчић.

—ооо✱ооо—

СК БАЧКА (Опаланка)—СК ЛЕВЕНТЕ (Окер) 2:0 (1:0)

Права пријатељска и фер утакмица одиграна у недељу у Опаланци. Игра је била лепа, али су навале оба тима биле слабе. Да су домаћи били мало ефикаснији резултат би био већа. Оба гола за Ск Бачку дао је Јовчић.

●●●

БСК (Бачтоварош)—СКЛ (Бачујфалу) 4:0 (2:0)

У недељу је СКЛ гостовао у Бачтоварошу у пријатељској утакмици. Игра је била лепа и фер. Госте су пружили такође лепу игру, али су морали подлећи надмоћнијем противнику. Голове су дали: Бугарски (3) и Мирковачки. Утакмицу је добро водио судија г. Багански.

ТРИФУНОВИЋ ДАЈЕ ЧЕТВРТИ ГОЛ ЗА ПЛАВЕ. ОВО ЈЕ БИО НАЈЛЕПШИ ГОЛ ДАНА (Фото Барта Геза)

За наше село

Пољопривредни потсетник

Стижу пријаве о штетама од леда (града). Зато: ако ниси, закључи што пре уговор о осигурању своје земље.

За принос окопавина одлучна је благовремена и брижљива нега, окопавање, чији је циљ утамањивање корова, који је врло штетан по културне биљке, пошто с њима »једе из једне чиније«.

Рана косидба и сушење два су основна услова за добијање ваљаног, крањивог сена. Рано покошено и добро (на скелама) исушено сено садржи у 1000 делића суве масе: 116 делића сварљиве беланчевине и 228 баласта, док касно покошено и рђаво осушено садржи свега 29 делића сварљиве беланчевине и 479 баласта (бескорисне примесе). Рђаво сено свети се на твојој стоци.

Држи кудељу слободну од корова! Ове године се у кудељи нарочито одомаћује коров бадаљ (секавац, осат). Треби га и тамани!

На сејање међуплодова већ сада помишљај! Осигурај благовремено семе за сетву. Бирај за међуусев махуњаче; оне не само да дају беланчевинасту храну стоци, него, као скупљачи азота (душика) у својим наосталим кореновима нагомилавају у земљишту азота за касније културе.

Исхрањуј свиње са довољно младе зелене хране, нарочито тамо где нема довољно паше на расположењу. Тако ћеш осигурати храну својег повећаног броја свиња до идуће жетве.

При пољским радовима упрежи више волова, а и крава. Тиме ћеш се испомоћи у данас осетној оскудици у коњским грлима, а и уштедећеш трошкове за коњски спрег.

Одгајивање кунића (питомих зечића) данас је веома рентабилно, и даје одличну вуну и укусно месо. Потребне хране за кунића нађе се у сваком домаћинству.

У ОБЕЧЕЈУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ"
прима наш главни заступник
уд. Владе Радосављевића
књижара и папирница

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

ОПКЛАДА

Нада Мацедонић

— Дакле ви сте тај господин Петровић? Чуо сам већ о вама. Изволите заузети место, хтео бих да вам упутим пар речи. Баш малочас пре вашег доласка стигао ми је акт о вашем премештају из централе у нашу филијалу. Као главни разлог била је наведена ваша огромна страст за клађење. Почевши од најмањег шегрта па све до првог заступника шефовог нико од вас није имао мира. Ометали сте рад својих колега и целокупног канцелариског особља предлажући им без престанка најневероватније опкладе. Је ли то тачно господине Петровићу?

— О, Боже мој, господине шефе, зар је то тако велика мана кад човек воли да склапа опкладе? У нашем једноличном и сувопарном чиновничком животу претставља то неку врсту забаве, развесељава нас, помаже нам да дођемо на друге мисли и побољшамо наше приходе јер, овај, знате господине шефе, ми чиновници ове банке нисмо баш тако сјајно плаћени да бисмо на нузгредне приходе гледали са омаловажавањем. Добро нам дође кад добијемо опкладу и неку округлију свотицу, а ја скоро увек опкладу добијам.

— Но добро, господине Петровићу, у ваш приватни живот нећу да улазим и сасвим ми је свеједно да ли се кладите или не, али у канцеларији, једном за свагда, ја вам наређујем да са клађењем престанете и забрањујем вам сваки покушај клађења у овој канцелариској згради. Чујем ли да сте поступак поновили не обзирући се на моје добронамерне речи и да сте се ипак кладили, предузећу против вас најстрожије мере и против вас и против сваког оног чиновника који се после моје опомене усуди са вама да се клади и будите сигурни да ћете добити моменталан отказ. Ја сам познат као веома строг шеф и пошто сте овамо премештени по казни, ја ћу се постарати да вас од клађења одвикнем.

— Господине шефе, и код мене постоји добра воља да се од клађења одвикнем, можете се на мене мирне душе ослонити. И ја сам био упозорен да сте веома строг шеф, да са вама човек не може радити што хоће, већ мора са вама пажљиво и веома обазриво поступати...

— Тако је!

— Да сте навикли да заповедате и наређујете још онда када сте били вођа легионара у Африци.

— Ја... у Африци? Та ја никад у животу нисам био у Африци.

— Моје су информације са потпуно поузданог извора и несумњиво тачне. Било ми је чак речено да имате за успомену на та времена на грудима тетовирану нагу играчицу!

— Нагу играчицу? Али, ви сте полудели! Шта ви то говорите! Ја се нисам никад дао тетовирати!

— Па свакако господине шефе, ви то сада нећете да признате зато што се стидите својих непромишљених поступака у младости. То је, уосталом, сасвим разумљиво, али ја то тако поуздано знам да бих зато своју главу дао.

— Слушајте господине Петровићу, ви се иначе радо кладите, ево једном ћу се и ја с вама опкладити и то у стотку. Нећу у више, јер ћу и тако те паре ја добити па нећу да искоришћавам своју сигурност. Дакле, кладим се са вама у стотку да немам на грудима тетовирану нагу играчицу! Важи?

— Хм.

— Ето видите, сад вас је страх да се кладите, јер се бојите да ћете изгубити.

— Кладили сте се у стотку? Добро. Важи. Кладим се и ја.

— О, па то је сувише! Али сад гледајте како ћете изгубити опкладу. Ево скинућу капут, прслук. Гледајте, скинућу и кошуљу да боље видите... Но, ето! И нигде на целом телу ни на ком месту немам ништа тетовирано!

— Тачно господине шефе. Изгубио сам. Ево вам стотка.

— Не, младићу, задржите вашу стотку, мени она не треба, а вама нека послужи као лекција за убудуће.

— Али господине шефе, молим вас узмите ту стотку. То је ситница. Та вашом заслугом ја сам зарадио хиљадарку.

— Шта?

— Па да, господине шефе, пре свог одласка из централе кладио сам се са једним колегом у хиљадарку да ћете се одмах први дан кад ступим код вас у канцеларију скинути преда мном у кошуљу.

Укрштене речи

Број 108

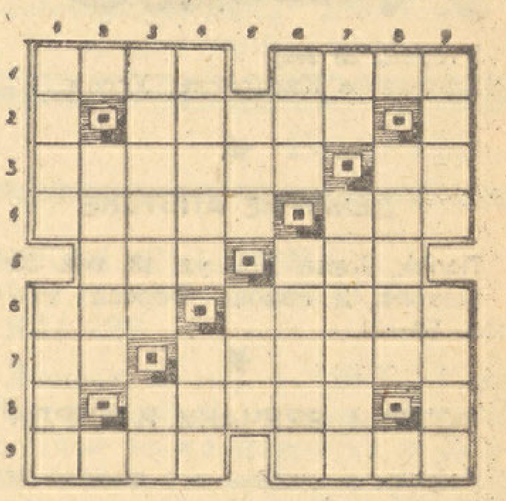

Водоравно: 1) Река у Немачкој — ритска мува. 2) Вокал — некадашњи албански владар (у падежу) — сугласник. 3) Прецртава — зачин. 4) Фабрика ципела — село у Срему. 5) Варош у Француској (у падежу, кроз). 6) Није јава — пристаниште на афричкој обали. 7) Немачки физичар — средство за чишћење (у падежу). 8) Сугласник — варош у Немачкој — сугласник. 9) Новинска агенција — летњикац.

Усправно: 1) Варош у Арабији — бујина. 2) Свеза — марка електричних сијалица — сугласник. 3) Бог мора — према. 4) Старовековна држава (у падежу) — Саксонац. 5) Пљачка — један број (француски). 6) Похвална песма — фил. 7) Иницијали нашег књижевника — врста тица грабљивица. 8) Вокал — француска афричка колонија — сугласник. 9) Жица — старо име Босне.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 107

Водоравно: 1) Домина. 2) Пакуваре. 3) Меко — тати. 4) Гата — би — Јена. 5) Оса — Пола — рар. 6) Ла — Никола — то. 7) Ура — Рава — Рим. 8) Било — ла — Ката. 9) Кава — кули. 10) Сарајево. 11) Сатара.

Усправно: 1) Голуб. 2) Масарик. 3) Пета — алас. 4) Дака — н — овас. 5) Око — пир — ара. 6) Му — бокал — ат. 7) Ив — Илова — ја. 8) Нит — ала — хер. 9) Ајај — а — кува. 10) Етер — рало. 11) Инатиа. 12) Арома.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ" 1

Драма у предграђу

Конан Дојл

ГЛАВА ПРВА

НОВИ СТАНАРИ

— Госпођо, — рече служавка дотрчавши у собу, — вила број три добија станара.

Две старе даме испитивачки су скочиле од стола и пожурише ка прозору салона.

— Пази, драга Моника, — рече једна сакривши се међу завесе, — да нас не би приметили.

— Имаш право, Берта. Да не кажу да су суседи радознали. Ја мислим да нас не могу видети.

Са отвореног прозора видела се башта са красним ружама. Башта је била ограђена ниском дрвеном оградом, која је допирала до широког друма. Са друге стране друма налазиле су се три виле са балконима. Све три виле биле су потпуно нове. Две виле биле су уређене. Завесе на прозорима и неговане баште показивале су да обе имају станаре. Вила бр. 3 била је неуређена, капија отворена и на први поглед могло се установити да у њој нико не станује. Али кола су довезла нове станаре. Због тога су две старе даме и завиривале радознало иза завесе.

Кочијаш је скочио са свога седишта и додавао пртљаг. Лепо развијен човек стојао је поред кола раширених руку и примао ствари које му је додавао неко из унутрашњости кола.

— Шта то може да буде? — узвикну Моника, нижа старија девојка. — Шта мислиш, Берта, шта је то? Изгледа као посуда за пудинг, а ипак није то.

— То су боксери, — рече Берта охоло. — Са њима се млади људи боре.

— А шта је оно?

Кочијаш је пружао два предмета слична боцама за вино, начињена од дрвета и лепо обојена.

— То већ не знам шта је и шта може да значи, — одговори Берта.

Природно је да никада у животу нису виделе индијанске буздоване.

Два тајанствена предмета, која су изазвала пажњу, следили су други, који су старим девојкама такође били потпуно непознати: лопте, кугле и ракети за тенис. Утом је из виле изишао млад, висок и лепо развијен човек. Испод пазуха држао је необичан свежањ, а у другој руци носио је илустровани спортски лист. Новине је немарно сместио у џеп од капута, а руке је пружио према колима да помогне дами да сиђе. Две старе девојке зачуђено су посматрале даму, која је ударила по рукама младога човека и без његове помоћи искочила из кола. Показала је младићу пут и заповедила му да иде напред, а сама је застала испред ограде и лено окренула главу према сунцу.

Тада су се две старе девојке изненадиле. Дама није више била млада. Имала је отмене, оштре црте, али се и поред тога на њеном лепом лицу видео зуб времена. Била је јако лепа. Лице је било мирно, ведро и озбиљно, као лице на некој старој грчкој скулптури. Имала је велике црне очи и лепе трепавице. Њено тело било је изненађујући лепо. Можда мало прејако, али облици њеног дивног тела провидили су се испод огртача. Светла црна коса била је очешљана назад. На глави је носила мали шеширић украшен са неколико пера. Носила је мушки капут скројен сасвим уз тело, а сукња је била јако кратка, тако да су јој се виделе чланци. На ногама имала је широку ципелу са ниском петом, која уопште није била модерна.

Тако су изгледали нови станари који су се уселили у малу број 3.

Две старе девојке биле су изненађене њиховом појавом, но њино узбуђење достигло је врхунац тек када су виделе следећу сцену.

Кочијаш се уморно враћао из виле и пружио руку за своју награду. Дама му је исплатила награду. Но кочијаш је мумлао као да није био задовољан. Одједном дама је обема рукама зграбила кочијаша за врат и затресла га као мачка миша. Потом га је оборила на земљу, зграбила за главу и трипута је ударила о колски точак.

— Драга моја тетка, да ли могу да помогнем, — запита јако развијени младић, који се такође вратио из виле.

— Не, мало, немам потребе, — рече дама пустивши кочијаша.

(Наставиће се)

Данас

Уторак, 25 мај.
Епифаније Кипарисит, Урбан.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Потпић, Јожеф Мор ул. 13, тел. 23-79. Михелс, II Ракоци Ференц ут 68, тел. 29—51.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођено: 5 мушких и 1 женско дете.

Венчани: Варја Јожеф, надничар и Вај Марија, домаћица.

Умрли: Фирст Шандор, трговац, 78 година, Орос Јулијана рођ. Кочиш, домаћица, 74 године; Барна Иштван, фабрички радник, 40 година; Ковач Михаљ, фабрички радник, 43 године; Вражеш Марија, домаћица, 20 година; Сич Марија, фабричка радница, 15 година, Рац Адам, ратар, 66 година; уд. Береш Каталин рођ. Шипош, пензионерка, 62 године.

*

РАДИО

25 мај 1943.

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Салонски оркестар Шојвински ● **11.15:** Камерна музика ● **12.10:** Војна музика ● **14.00:** Лака музика ● **15.00:** Музика за игру ● **18.10:** Росини: увертира Вилхелм Тел ● **22.10:** Оперетне мелодије.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

24 мај.

Дунав: Комаром 287 (—1), Будапешт 268 (—2), Пакш 253 (—9), Баја 320 (—10), Мохач 350 (—9), Бездан 392 (—8), Гомбош 321 (—6), Ујвидек 387 (—7).

Драва: Барч 102 (+2).

Тиса: Вашарошнамењ 218 (—10), Токај 202 (—14), Тисафиред 190 (—), Чонград 265 (—23), Сегед 385 (—25), Тител 301 (—14).

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички, а од Сабадке брзи), 15.07 (брзи моторни), 20.20.

За Сабадку: 4.31, 8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор), 18.25 (само до Сабадке), 20.22.

За Зомбор: 3.06, 9.55, 13.30 (директан за Паланку), 17.40.

За Обечеј, Зенту, Сегед: 5.05, 13.50 (само до Обечеја), 16.20.

За Тител: 6.12, 12.12, 20.12.

Из Будапеште: 11.27, 17.25, 22.53.

Из Сабадке: (локални возови) 7.20, 18.13 (брзи моторни од Зомбора преко Сабадке).

Из Зомбора: 7.40, 9.18 (директан из Паланке—Гомбоша), 13.10, 20.00.

Из Сегеда—Зенте—Обечеја: 7.16 (из Обечеја), 9.46, 20.05.

Из Титела: 6.01, 11.38, 17.14.

ЗАРАДА ОД ЧОВЕЧЈЕ КОСЕ

Текстилне фабрике у Данској пустиле су сада у продају прве тканине које су направљене из кравје длаке и човечје косе. Материјал, тј. сировину фабрика је добављала од нарочитих скупљача, који су досада сакупили већ више стотина хиљада килограма кравје длаке и људске косе уову сврху. Ново сукно које се употребљава за прављење одела, тврди се да је много трајније од вунене тканине, а уз то се врло лако прерађује.

Нови возни ред од 17 маја 1943

Пруга: Ујвидек—Сеплигет—Ходшаг—Зомбор

3.06	9.55	17.40	Ујвидек	7.40	13.10	20.00
3.19	10.08	17.53	Хадиклигет	7.28	12.58	19.48
3.29	13.51	18.04	Офутак	7.18	12.48	19.38
3.50	14.12	18.28	Петрец-Дунагалош	6.56	12.27	19.14
3.59	14.21	18.37	Булкеси	6.47	12.18	19.02
4.10	14.31	18.47	Сеплигет	6.35	12.06	18.50
8.53	15.31	19.36	Ујпаланка	3.24	10.09	13.42
4.25	11.03	19.03	Сеплигет	6.24	12.01	18.30
4.34	11.12	19.12	Пелвајсалаш	6.14	11.53	18.22
4.43	11.20	19.22	Параг	6.04	11.45	18.13
4.55	11.35	19.35	Паришаш	5.51	11.38	18.00
5.10	11.50	19.50	Ходшаг	5.35	11.15	17.43
5.48	12.15	20.10	Ходшаг	5.12	10.50	17.28
5.58	12.25	20.20	Милитич	5.03	10.41	17.19
6.09	12.36	20.33	Силберек	4.52	10.30	17.08
6.22	12.49	20.50	Стапар	4.39	10.17	16.55
6.35	13.02	21.03	Жарковац	4.26	10.04	16.38
6.42	13.10	21.10	Фернбахсалаш	4.19	9.57	16.31
6.51	13.20	21.19	Зомбор, вашариште	4.10	9.48	16.22
6.58	13.28	21.26	Зомбор	4.02	9.40	16.14

Ујвидек—Паланка директан воз

13.30	Ујвидек	9.18
13.42	Хадиклигет	9.06
13.51	Офутак	8.56
14.12	Петрец-Дунагалош	8.34
14.21	Булкеси	8.25
14.31	Сеплигет	8.12
14.55	Сеплигет	7.50
15.00	Сеплигет, село	7.46
15.07	Векерлефалва	7.39
15.19	Селепкерт	7.27
15.25	Опаланка	7.21
15.31	Ујпаланка	7.14

СК ДЕЛВИДЕК—СК ХУЊАДИ (Чурог) 2:1 (1:1)

У недељу је у Чурогу гостовао одлични ујвидечки тим Ск Делвидек и лепом игром успео да победи домаћи тим са резултатом 2:1. Голове за Ск Делвидек дали су Силбашки и Јанковић, а за домаће лева полутка. Код гостију се нарочито истакли Пашћан и Миодраговић.

Подмладак Ск Делвидека гостовао је у недељу против подмлатка домаће Ск Левенте у Пирошку. Утакмица се завршила нерешеним резултатом 1:1. Судија је судио са доста грешака на штету подмлатка Ск Делвидека.

●●●

СК ПЕТРЕЦ—ТОПОЉАИ ШЕ 10:1 (5:1)

Пред 1.200 гледалаца одиграна је ова интересантна првенствена утакмица. Публика је са задовољством пратила игру домаћег надмоћног тима, који је са апсолутном надмоћношћу доминирао тереном. Голове су дали, у првом полувремену Бенка Пал (3), од гостију Ковач, а од домаћих Фекете и Шарке по један. У другом полувремену голове су дали: Бенка Ј. (2), Струхар, Такач и Ђуравек по један. Домаћи су се трудили да за сваког играча гостију даду по један гол. Судија г. Молнар одличан.

СК СПАРТА (Клиса)—СК СЛАНА БАРА 1:1 (1:0)

Пријатељска утакмица одиграна је на Клиси између горе наведених клубова која се завршила нерешено. За домаће гол је дао Крстић, а за госте лево крило. Судија г. Крстић био је добар.

К. М.

●●●

СКЛ (Кула)—СКЛ (Турја) 4:1 (0:1)

Пред лепим бројем гледалаца одиграна је у Кули ова утакмица. Голове за Ск Левенте дали су Тангурић и Путник, а за Турју Поповић.

—o—

ЗБОГ НАГОМИЛАНОГ СПОРТСКОГ МАТЕРИЈАЛА ИЗВЕШТАЈ О НЕДЕЉНИМ УТАКМИЦАМА У ПИНГ-ПОНГУ ОБЈАВИЋЕМО У СУТРАШЊЕМ БРОЈУ.

СК ВИЛАМ (Ујвидек)—МАК (Мохол) 5:1 (1:0)

У недељу је у Мохолу одиграна утакмица за првенство источне групе. Гости су заслужено победили домаћи МАК. Голове су дали: Немет (2), Куш (2) и Берге, а за домаће Јакшић II. Судија г. Берењи одличан.

●●●

КАФК (Кула)—СИВАЦ СЕ 6:1 (2:1)

Ова утакмица у Кули играна је као друга и домаћи знатно надмоћнији однели су победу. И поред тога резултат није реалан. За домаће голове су дали: Тремл (2), Клешпис, Лех и Саузер, а за госте Рајин. Утакмицу је судио г. Бода из Ујвидека.

●●●

СК БАЧКА (Сабадка)—УТК (Ујсегед) 5:1 (2:1)

У Сабадки је у недељу гостовао УТК, из Сегеда, и заслужено изгубио утакмицу са горњим резултатом. За сво време игре Бачка је била надмоћнија. Игра је била лепа и лопта се преносила с једног на други крај игралишта. За Бачку голове су дали: Хатвани (3) и Матковић (2), а за госте Шовањи.

●●●

ТРАЖИ СЕ ПРОТИВНИК...

Тражи се противник. Ск Делвидек тражи доброг противника за Први дан Духова у Ујвидеку, и за Други дан Духова на страни, по могућности реванш утакмица. Понуде слати на адресу: Јаношки Габор, учитељ, Ујвидек, Темерини ут број 5.

::

Позив управи и играчима Ск Делвидека. Позивају се играчи и управа Ск Делвидека да у уторак, 25 о. м., у 19.30 часова, дођу у клупске просторије ради важног договора. — Управа.

ПРОДАЈА

ДЕЧИЈА ПРЕДРАТНА ШПОРТ КОЛИЦА са балон гумама на продају. Упитати: Пумер Шандор ул. 25. 1311

ПРОДАЈЕ СЕ ЗА МАЛИ БИФЕ: Један пулт, 5 малих столова, 10 столица, 2 стелаже, 3 балона и поред тога неке ситнице. Посебно један бордо зид за претсобље, сто са 2 столице, 1 мали женски писаћи сто и једна фотеља. Посебно један тоалет са овалним огледалом. Упитати: Сабадкаи ул. 85. 1309

КОД ЊЕГА ТО ИДЕ ПО РЕДУ...

— Дошао сам да наплатим пенцетирање ципела!

— Извините, али ја сам човек уредан. Прво морам платити трговцу ципеле, па тек после вама пенцетирање!

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

—o—

ТРАЖЊА

ТРАЖИМО БАЧВАРЕ за одмах. Јавити се »Кулпин« творница конзерве, Ујвидек. 1266

ДЕВОЈЧИЦУ или **ДЕЧКА** до 18 год., за све послове тражи млечни бифе ЋИРИЋ, Ујвидек, Андраши, 4. 1308

ШЕГРТА ЗА КРОЈАЧА прима Вајсер, Бенито Мусолини ул. 19. 1307

ЈУРИК ФРИЗЕР УЈВИДЕК, РАКОЦИ УТ 32 ТРАЖИ берберског помоћника, фризерку и ученицу. 1314

ТРАЖИ СЕ ДОЈКИЊА за дојење детета. Упитати у Администрацији. 1315

КУПОВИНА

КУПИО БИХ ЗАСЕБНУ КУЋУ од 3 собе са пузпросторијама, водоводом и купатилом. Понуде на Мађар улица 32. 1306

КУПИО БИХ ЈЕДАН мали трактор марке »Гасе« или »Кормик« и дрен »петак« или »шестак« са кугличним лежајем и челичним рамом. Упитати: Јакаб Кел, Каћ. 1313

ИЗДАЈЕ СЕ:

ИЗДАЈЕМ САЛАШ СА 35 ЈУТАРА на Сајлову. Упитати: Крамер Шандор ул. 45. 1268

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: „Уранија“, штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Кедемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају.